

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๑/๒๕๕๖

วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายรักเกียรติ สุขชนะ จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. (ผู้ร้อง) มีคำร้องลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายรักเกียรติ สุขชนะ (ผู้ถูกร้อง) จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ซึ่งมีข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ ดังนี้

นายรักเกียรติ สุขชนะ ผู้ถูกร้อง เคยดำรงตำแหน่งทางการเมือง ๓ ตำแหน่ง ได้แก่ (๑) รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ในรัฐบาล พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี (๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ในรัฐบาล นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี และ (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้รับการเลือกตั้งปี พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามรัฐธรรมนูญต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในแต่ละตำแหน่งตามวาระ ๘ ครั้ง

ครั้งที่ ๑ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ (๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๕) ยื่นบัญชี ๗ วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐

ครั้งที่ ๒ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (รัฐบาล พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี) ซึ่งเข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ยื่นเป็นบัญชี ๗ เดียวกันเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

ครั้งที่ ๓ กรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (รัฐบาล นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี) เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ยื่นบัญชี ๗ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐

ครั้งที่ ๔ กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๑ ยื่นบัญชี ๗ วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๑

ครั้งที่ ๕ กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ครบ ๑ ปี เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ยื่นบัญชี ๗ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

ครั้งที่ ๖ กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ครบ ๑ ปี เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๒ ยื่นบัญชีฯ วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๔๒

ครั้งที่ ๗ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๓ ยื่นบัญชีฯ วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๓

ครั้งที่ ๘ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครบ ๑ ปี เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๔ ยื่นบัญชีฯ วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๔

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้อง ได้ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่ของทรัพย์สินและหนี้สิน พบว่าผู้ถูกร้องไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ซึ่งผู้ร้องได้พิจารณาผลการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้อง ในการประชุม ครั้งที่ ๗๒/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๕ แล้ว มีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๕ เสียง ว่าผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ วรรคหนึ่ง ในการยื่นบัญชีทั้ง ๘ ครั้ง ใน ๓ กรณี คือ

กรณีที่หนึ่ง ไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน (เงินฝากธนาคาร) ของตนเอง และ/หรือ คู่สมรส ที่อยู่ในชื่อของบุคคลอื่น

กรณีที่สอง ปกปิดทรัพย์สิน (ที่ดิน จำนวน ๓๕ แปลง) ของตนเอง โดยทำนิติกรรมอำพราง โอนสิทธิครอบครองไปอยู่ในชื่อของบุคคลอื่น

กรณีที่สาม แสดงรายการหนี้สินเท็จ จำนวน ๒๒ ล้านบาท

ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ต่อไป ศาลรัฐธรรมนูญตรวจคำร้องแล้วมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๑๐ และรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๕ และส่งสำเนาคำร้องพร้อมเอกสารประกอบ ให้ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๔๕ และผู้ถูกร้องได้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญออกนั่งพิจารณาเพื่อสืบพยาน

ศาลรัฐธรรมนูญได้ออกนั่งพิจารณารวม ๕ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๖ ผู้ร้องแถลงเปิดคดีและเบิกความ

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ สืบพยานผู้ถูกร้อง

ครั้งที่ ๓ วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๖ สืบพยานฝ่ายผู้ถูกร้อง

ครั้งที่ ๔ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๖ สืบพยานฝ่ายผู้ถูกร้อง

ครั้งที่ ๕ วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๖ สืบพยานฝ่ายผู้ถูกร้อง

ครั้งที่ ๖ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๖ สืบพยานฝ่ายผู้ถูกร้อง

ครั้งที่ ๗ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖ สืบพยานฝ่ายผู้ถูกร้อง

ครั้งที่ ๘ วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖ สืบพยานฝ่ายผู้ถูกร้อง

ครั้งที่ ๙ วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๖ รับฟังการแถลงการณ์ปิดคดีของกลุ่ม

สรุปข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา การเบิกความและการแถลงการณ์ปิดคดี
ได้ดังนี้

กรณีไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน (เงินฝากธนาคาร) ของตนเอง และ/หรือคู่สมรส
ที่อยู่ในชื่อของบุคคลอื่น (รวม ๖ บัญชี และ ๔ บัตรเงินฝาก)

๑. ธนาคารกรุงไทย (สาขาสี่แยกสะพานกรุงธน)

เป็นเงินฝากของคู่สมรสในชื่อบัญชีนายพิชณกร อุดรสถิตย์ เลขที่บัญชีเงินฝากประจำ
๐๓๗-๒-๐๒๕๑๖-๑ (ไม่แสดงในการยื่นบัญชีครั้งที่ ๑ วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ กรณีเข้ารับ
ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐
กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐
และ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และครั้งที่ ๓ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ กรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐)

ทั้งนี้ ผู้ร้องได้กล่าวหาว่า เมื่อพิจารณาจากการที่นายพิชณกร ๑ ให้การว่าเปิดบัญชีตามความประสงค์
ของนางสุรกัญญา สุขชนะ และตรงกับคำรับของนางสุรกัญญา ๑ ตามหนังสือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของ
นายรักเกียรติ ๑ กรณีถูกกล่าวหาว่ารั่วรอยผิดปกติ ว่าเป็นเงินของนางสุรกัญญา ๑ ผู้ร้องจึงฟังว่า
เป็นทรัพย์สินของนางสุรกัญญา ๑ และเห็นว่านางสุรกัญญา ๑ เป็นคู่สมรสผู้ถูกร้อง พักอาศัยอยู่ด้วยกัน
ผู้ถูกร้องมีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูนางสุรกัญญา ๑ และการที่นางสุรกัญญา ๑ ยอมรับเองว่าได้เงินฝากดังกล่าว
มาจากผู้ถูกร้องจากการไปเล่นการพนันที่ต่างประเทศ ซึ่งเท่ากับเป็นเงินของผู้ถูกร้องเอง จึงไม่มีเหตุ
ต้องปกปิดซึ่งกันและกัน ดังนั้น ผู้ถูกร้องและคู่สมรส ย่อมจะต้องทราบถึงสถานะการเงินหรือทรัพย์สิน
และหนี้สินของกันและกัน

ส่วนผู้ถูกร้องต่อสู้ว่า ไม่เคยทราบถึงความมีอยู่ของบัญชี ทั้งนี้ เมื่อรับแจ้งข้อกล่าวหาจากคณะอนุกรรมการไต่สวน ฯ ก็ได้ตรวจสอบ ทราบว่าเป็นเงินส่วนที่คู่สมรสแอบเก็บออมไว้ โดยผู้ถูกร้องไม่ทราบ จึงมอบให้นางสุรภักัญญา ฯ ซึ่งแจ้งต่อคณะอนุกรรมการไต่สวน ฯ ซึ่งทราบว่านางสุรภักัญญา ฯ ซึ่งแจ้งว่า เป็นการนำเงินของนางสุรภักัญญาจากธนาคารไทยพาณิชย์ที่สะสมไว้นาน รวมกับเงินสดที่มี จำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท มาให้นายพิชณกร ฯ เปิดบัญชีนี้ เพื่อเก็บเงินเป็นเงินสะสมของวงศ์ตระกูลของนางสุรภักัญญา ฯ โดยปกปิดมิให้ผู้ถูกร้องทราบเพราะมีเหตุส่วนตัวในเรื่องครองเรือนกับผู้ถูกร้อง นอกจากนี้ผู้ถูกร้องได้สอบถามนายพิชณกร ฯ จึงได้รับทราบว่าบัญชีธนาคารกรุงไทย สาขาสี่แยกสะพานกรุงธน เปิดบัญชีตั้งแต่ปี ๒๕๓๘ และมีบัญชีธนาคารไทยพาณิชย์ สาขานนทบุรี เปิดบัญชีตั้งแต่ ปี ๒๕๔๐ ก่อนผู้ถูกร้องจะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และนายพิชณกร ฯ แจ้งด้วยว่าเปิดบัญชีทั้งสองแล้ว โดยซื้อเป็นแคชเชียร์เช็ค ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท นำไปฝากรวมไว้ที่ธนาคารทหารไทย สาขาซอยบางชื่อ โดยนางสุรภักัญญา ฯ ห้ามไม่ให้บอกผู้ถูกร้อง ดังนั้น บัญชีนี้ จึงเป็นเงินในส่วนที่นางสุรภักัญญา ฯ เก็บออมไว้ โดยผู้ถูกร้องไม่มีส่วนร่วมรู้เห็นแต่ประการใด

๒. ธนาคารไทยพาณิชย์ (สาขานนทบุรี)

เป็นเงินฝากของคู่สมรสในชื่อบัญชีนายพิชณกร ฯ เลขที่บัญชีเงินฝากประจำ ๑๒๒-๑-๐๑๒๕๓-๕ (ไม่แสดงในการยื่นบัญชีครั้งที่ ๑ วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ และ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และครั้งที่ ๓ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๔๐ กรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๐)

ผู้ร้องกล่าวหาว่า พิจารณาจากการที่นายพิชณกร ฯ ให้การว่าเปิดบัญชีตามความประสงค์ของนางสุรภักัญญา ฯ และตรงกับคำรับของนางสุรภักัญญา ฯ ตามหนังสือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้อง กรณีถูกกล่าวหาว่ารั่วรัยผิดปกติ ว่าเป็นเงินของนางสุรภักัญญา ฯ ผู้ร้องจึงฟังว่าเป็นทรัพย์สินของนางสุรภักัญญา ฯ และเห็นว่านางสุรภักัญญา ฯ เป็นคู่สมรสผู้ถูกร้อง พักอาศัยอยู่ด้วยกัน ผู้ถูกร้องมีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูนางสุรภักัญญา ฯ และการที่นางสุรภักัญญา ฯ ยอมรับเองว่าได้เงินฝากดังกล่าวมาจากผู้ถูกร้องจากการไปเล่นการพนันที่ต่างประเทศ ซึ่งเท่ากับเป็นเงินของผู้ถูกร้องเอง จึงไม่มีเหตุต้องปกปิดซึ่งกันและกัน ดังนั้น ผู้ถูกร้องและคู่สมรส ย่อมจะต้องทราบถึงสถานะการเงินหรือทรัพย์สินและหนี้สินของกันและกัน

ส่วนผู้ถูกร้องใช้ข้อต่อสู้อย่างเดียวกันกับกรณีบัญชีเงินฝากธนาคารกรุงไทย (สี่แยกสะพานกรุงธน) ข้างต้น

๓. ธนาคารไทยพาณิชย์ (สาขางามวงศ์วาน)

เป็นเงินฝากของผู้ถูกร้องในชื่อบัญชีนายจิรายุ จรัสเสถียร เลขที่บัญชีออมทรัพย์ ๓๑๕-๒-๖๒๕๕๕-๓ (ไม่แสดงในการยื่นบัญชีครั้งที่ ๓ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ กรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐)

ผู้ร้องกล่าวหาว่า พิจารณาจากการที่นายจิรายุ ฯ ชี้แจงว่า เงินที่เปิดบัญชีเป็นของผู้ถูกร้อง และรายการถอนเงินทุกรายการก็เป็นไปเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกร้อง นอกจากนี้ ตามหนังสือชี้แจงของผู้ถูกร้อง ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ แม้จะบอกว่าไม่ใช่บัญชีเงินฝากของตน แต่ก็ยอมรับว่าเงินในบัญชีเป็นของตน และขอแจ้งรายการทรัพย์สินในบัญชีเงินฝากนี้เพิ่มเติมในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ที่ยื่นต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข โดยขอแสดงทรัพย์สินที่คงเหลือในบัญชีนี้ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ จำนวน ๘,๑๒๐,๐๐๐ บาท ผู้ร้องจึงเห็นว่า เงินฝากดังกล่าวเป็นทรัพย์สินของผู้ถูกร้องที่อยู่ในชื่อของนายจิรายุ ฯ

ส่วนผู้ถูกร้องต่อสู้ว่า บัญชีเงินฝากดังกล่าวเป็นของนายจิรายุ ฯ โดยนำเช็คของผู้ถูกร้องที่ได้มาจากการเล่นการพนัน จำนวน ๓๐,๐๘๐,๐๐๐ บาท ไปเข้าบัญชี ซึ่งผู้ถูกร้องได้มอบเช็คดังกล่าวให้นายจิรายุ ฯ ไปดำเนินการเรียกเก็บโดยไม่ได้กำหนดวิธีการนำเงินเข้าบัญชี ดังนั้นนายจิรายุจะเรียกเก็บเงินอย่างไร ผู้ถูกร้องไม่ทราบ และเงินดังกล่าวได้จากการเล่นการพนันไม่ใช่เป็นการได้มาจากการที่ผู้ถูกร้องปฏิบัติตามหน้าที่หรือใช้อำนาจในการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ผู้ถูกร้องไม่สนใจไม่แสดงรายการเงินฝากตามบัญชีดังกล่าวเพราะไม่ใช่บัญชีเงินฝากของผู้ถูกร้อง ผู้ถูกร้องจึงไม่มีหน้าที่ที่จะต้องแสดงไว้ในบัญชีทรัพย์สิน ฯ สำหรับรายการเงินฝากเพียง วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ซึ่งผู้ถูกร้องได้แจ้งให้ผู้ร้องทราบ ก็เพื่อให้ผู้ร้องได้ตรวจสอบถึงที่มาของรายการเงินฝาก และเป็นการแสดงว่าผู้ถูกร้องได้ทรัพย์สินมาโดยชอบ และได้ใช้เงินไปเพื่อการพนันหมดสิ้น ภายในระยะเวลาอันสั้น จึงเป็นความสุจริตของผู้ถูกร้อง ไม่ใช่เป็นการจงใจปกปิดรายการทรัพย์สินของผู้ถูกร้อง

๔. ธนาคารกสิกรไทย (สาขาถนนสุขาภิบาล ๑ บางกะปิ)

เป็นเงินฝากของผู้ถูกร้องในชื่อบัญชีของนายจิรายุ ฯ เลขที่บัญชีออมทรัพย์ ๐๗๗-๒-๕๗๑๕๑-๘ (ไม่แสดงในการยื่นบัญชีครั้งที่ ๔ วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๑ กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๑ ครั้งที่ ๕ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ครบ ๑ ปี เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ และครั้งที่ ๖ วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๒ กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ครบ ๑ ปี เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๒)

ผู้ร้องกล่าวหาว่า พิจารณาจากการที่ผู้ถูกร้องได้รับ ตามหนังสือลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ว่าเงินที่เปิดบัญชีนี้เป็นเช็คของผู้ถูกร้องเอง จำนวน ๑๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท โดยมอบให้นายจิรายุ ๑ ไปเปิดบัญชี แม้ผู้ถูกร้องจะชี้แจงใหม่ตามหนังสือลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ ว่าการเปิดบัญชี เป็นเรื่องที่น่าายจิรายุ ๑ ดำเนินการเอง ก็เป็นการชี้แจงที่ไม่มีน้ำหนัก เพราะเป็นการกลับคำให้การเดิมและขัดกับคำให้การของนายจิรายุ ๑ ผู้ร้องจึงถือว่าเงินฝากตามบัญชีนี้เป็นของผู้ถูกร้องที่อยู่ในชื่อของนายจิรายุ ๑

ส่วนผู้ถูกร้องต่อสู้ว่า ไม่ใช่บัญชีเงินฝากของตน ผู้ถูกร้องเป็นเพียงเจ้าของเงินฝาก จำนวน ๑๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท เท่านั้น ซึ่งได้มาจากการเล่นการพนันที่เมืองเพิร์ท ประเทศออสเตรเลีย ระหว่าง วันที่ ๑๑ - ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ โดยบริษัท เสริมสุวรรณ ทราเวล จำกัด ได้จ่ายเป็นเช็คขีดคร่อม ธนาคารกสิกรไทย สาขาสุขาภิบาล ๑ และได้มอบให้นายจิรายุ ๑ นำเช็คไปขึ้นเงิน แล้วโอนชำระหนี้ ให้แก่นายภาณุวัฒน์ ตั้งสกุลสถาพร และชำระหนี้แก่นายวิทยา เทียนทอง แล้วคืนเงินส่วนที่เหลือ แก่ผู้ถูกร้องในวันเดียวกันทั้งหมดคือ วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ ดังนั้น เมื่อผู้ถูกร้องได้เงินมาภายหลัง จากการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ๑ กรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และใช้เงินหมดไปก่อนที่จะพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ผู้ถูกร้องจึงไม่มีหน้าที่ ที่จะต้องแจ้งรายการทรัพย์สินดังกล่าว เพราะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ บัญญัติให้แจ้งรายการ ทรัพย์สินที่มีอยู่ในวันยื่นบัญชี สำหรับยอดเงินที่คงเหลือในบัญชีวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ จำนวน ๒๓๕,๓๕๐ บาท เป็นเงินของนายจิรายุ ๑ เพราะผู้ถูกร้องและนายจิรายุ ๑ ได้หักบัญชีกันเรียบร้อยแล้ว ดังนั้น ยอดเงินคงเหลือ ณ วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๑ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ และวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๒ จึงเป็นดอกเบี้ยที่เป็นของนายจิรายุ ๑ เอง ผู้ถูกร้องจึงไม่ต้องยื่นบัญชี ๑ แสดงรายการ ทรัพย์สินตามมาตรา ๒๕๒

๕. และ ๖. ธนาคารกรุงไทย (สาขานนประดิพัทธ์)

เป็นเงินฝากของผู้ถูกร้องในชื่อบัญชีของนายพิชณุกร ๑ เลขที่บัญชีออมทรัพย์ ๐๓๔-๑-๖๖๖๗๗-๓ และเลขที่บัญชีกระแสรายวัน ๐๓๔-๖-๐๕๒๐๓-๓ (ไม่แสดงในการยื่นบัญชีครั้งที่ ๔ วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๑ กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๑ ครั้งที่ ๕ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำ สำนักราชมนตรี ครบ ๑ ปี เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ และครั้งที่ ๖ วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๒ กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ครบ ๑ ปี เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๒)

ผู้ร้องกล่าวหาว่า พิจารณาจากการที่ข้อเท็จจริงรับฟังได้ตามคำรับของผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ หนังสือชี้แจงลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๕ และคำให้การของนายพิชณกร ฯ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๔ ว่านายพิชณกร ฯ ไม่ใช่เจ้าของบัญชีเงินฝากทั้งสองดังกล่าว เงินเปิดบัญชี เป็นของผู้ถูกร้องทั้งจำนวน แต่ได้อาศัยชื่อของนายพิชณกร ฯ ใช้เป็นชื่อบัญชี โดยขอสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้านจากนายพิชณกร ฯ ไปเป็นหลักฐานในการเปิดบัญชี นายพิชณกร ฯ ไม่เคยไปทำรายการฝากถอนใดๆ เกี่ยวกับบัญชีทั้งสอง ยกเว้นไปปิดบัญชี นายพิชณกร ฯ ไม่ใช่ผู้เขียนเช็ค และผู้ลงลายมือชื่อในเช็คที่ส่งจ่ายจากบัญชีกระแสรายวันเลขที่ ๐๓๔-๖-๐๕๒๐๓-๓ การใช้เช็ค และการเขียนส่งจ่ายเช็ค ผู้ถูกร้องเป็นผู้ดำเนินการ ดังนั้น ผู้ถูกร้องจึงเป็นเจ้าของบัญชีเงินฝากทั้งสองดังกล่าว

ส่วนผู้ถูกร้องต่อสู้ว่า บัญชีเงินฝากดังกล่าวเป็นของผู้ถูกร้องเอง เปิดบัญชีโดยใช้เช็ค ๒ ฉบับ จำนวนเงิน ๔๕,๗๕๐,๐๐๐ บาท ซึ่งได้จากการเล่นเกมพนันที่โรงแรม Burswood เมืองเพิร์ท ออสเตรเลีย ผู้ถูกร้องได้ขอหลักฐานจากนายพิชณกร ฯ ไปเปิดบัญชีที่ธนาคารและทำการเบิกถอน ตั้งแต่วันที่ ๕ มกราคม ถึง ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ รวมเป็นเงินถอนเท่ากับจำนวนเงินฝาก ซึ่งผู้ถูกร้อง เห็นว่า ผู้ถูกร้องได้ถอนเงินไปใช้ทั้งหมดแล้ว และไม่ได้ทำธุรกรรมใดๆ กับบัญชีดังกล่าวอีกเลย จึงไม่ได้เก็บรักษาสมุดบัญชีไว้ ทำให้ไม่ทราบยอดเงินที่คงเหลืออยู่ ดังนั้น เงินคงเหลือในบัญชี ณ วันยื่นบัญชี ทรรศน์สิน ฯ เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๑, ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ และ ๘ ตุลาคม ๒๕๔๑ ส่วนใหญ่เป็นดอกเบี้ยที่คงเหลือในบัญชีเท่านั้นซึ่งมีมูลค่าเพียงเล็กน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าทรรศน์สิน ทั้งหมด และการไม่แสดงรายการทรรศน์สินดังกล่าวไม่ทำให้ผู้ถูกร้องได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์แต่อย่างใด ผู้ถูกร้องไม่ได้ตั้งใจปกปิดไม่แสดงรายการทรรศน์สินดังกล่าวแต่อย่างใด

๗. บัตรเงินฝากธนาคารทหารไทย ๔ ฉบับ

เป็นเงินฝากของคู่สมรสในชื่อของเรือตรีหญิง พัชราภรณ์ บุญยงค์ และนางสุนทรี วิโรจน์เวชภัณฑ์ (ไม่แสดงในการยื่นบัญชีครั้งที่ ๔ วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๑ กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๑ และครั้งที่ ๕ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ครบ ๑ ปี เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๑)

ผู้ร้องกล่าวหาว่า พิจารณาจากการที่นายพิชณกร ฯ ให้การสรุปว่า บัตรเงินฝากดังกล่าวนี้ ใช้เงินซึ่งถอนจากบัญชีเงินฝากธนาคารทหารไทย ฯ สาขาย่อยบางชื่อ เลขบัญชี ๑๑๐-๓-๓๐๘๒๑-๓ ชื่อบัญชีนายพิชณกร ฯ ชื่อ ซึ่งเงินดังกล่าวเป็นของนางสุรภัญญา ฯ ที่ขอนำมาฝากไว้ในชื่อของตน สอดคล้องกับคำให้การของเรือตรีหญิง พัชราภรณ์ ฯ (ยศขณะให้ถ้อยคำ) กับนางสุนทรี ฯ และตรงกับ

คำรับของนางสุรกาญญา ฯ ตามหนังสือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้อง กรณีถูกกล่าวหาว่าร้ายรอยพิศปกติ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ จึงฟังได้ว่าบัตรเงินฝากในชื่อของเรือตรีหญิง พัชรภรณ์ ฯ และนางสุนทรี ฯ ดังกล่าวเป็นทรัพย์สินของนางสุรกาญญา ฯ

ส่วนผู้ถูกร้องต่อสู้ว่า นางสุรกาญญา ฯ นำเงิน ๔๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ไปซื้อบัตรเงินฝากในชื่อของเรือตรีหญิง พัชรภรณ์ ฯ และนางสุนทรี ฯ รวม ๔ ฉบับ โดยที่ผู้ถูกร้องไม่เคยทราบเรื่อง ประกอบกับไม่ได้มีความสนิทสนมกับบุคคลทั้งสอง และในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ก็ได้มอบให้นางสุรกาญญา ฯ เป็นผู้จัดทำมาโดยตลอด โดยไม่ได้แสดงรายการบัตรเงินฝากนี้ไว้แต่อย่างใด ดังนั้นผู้ถูกร้องจึงไม่ทราบรายการบัตรเงินฝากทั้ง ๔ ฉบับ ซึ่งเป็นของนางสุรกาญญา ฯ จึงถือว่าผู้ถูกร้องไม่แสดงรายการทรัพย์สินรายการนี้ไม่ได้ ผู้ถูกร้องได้นำนางสุนทรี ฯ มาเบิกความในวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๖ สรุปว่า บัตรเงินฝากธนาคารทหารไทย ในชื่อนางสุนทรี ฯ จำนวน ๒ ฉบับ เป็นของนางสุรกาญญา ฯ โดยนางสุรกาญญา ฯ ขอใช้ชื่อนางสุนทรี ฯ ในการซื้อ เพราะต้องการปกปิดไม่ให้ผู้ถูกร้องทราบ ว่านางสุรกาญญา ฯ มีเงินจำนวนนี้ เนื่องจากผู้ถูกร้องไปมีหญิงอื่นและมีบุตรด้วยกัน

กรณีปิดกั้นทรัพย์สิน (ที่ดิน จำนวน ๓๕ แปลง) ของตนเองโดยทำนิติกรรมอำพรางโอนสิทธิครอบครองไปอยู่ในชื่อของบุคคลอื่น ซึ่งไม่แสดงรายการที่ดินไว้ในการยื่นบัญชี ครั้งที่ ๖ วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๔๒ กรณีพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ครบ ๑ ปี เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๒ ครั้งที่ ๗ วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๓ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๓ และครั้งที่ ๘ วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๔ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครบ ๑ ปี เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๔

ผู้ร้องกล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องซื้อที่ดินที่ตำบลโนนปอแดง อำเภอผาขาว (ภูกระดึง) จังหวัดเลย จำนวน ๓๕ แปลง เนื้อที่ ๘๕๔ ไร่ ๑ งาน ๓๗ ตารางวา โดยได้เคยแสดงรายการไว้ในบัญชีที่ยื่นต่อผู้ร้อง ครั้งที่ ๑ ถึงครั้งที่ ๕ แต่เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ ผู้ถูกร้องอ้างว่าโอนทางทะเบียนเพื่อใช้นี้ นายกิติ ชาติบัญญัติขากร ที่เคยกู้เงินตั้งแต่ปี ๒๕๓๕ แล้ว จึงไม่ได้แสดงรายการไว้ในการยื่นบัญชีครั้งที่ ๖ ๗ และ ๘ ผู้ร้องเห็นว่า การโอนทางทะเบียนนั้นเป็นนิติกรรมอำพรางเพื่อไม่ให้ผู้อื่นรู้ว่าผู้ถูกร้องยังคงเป็นเจ้าของที่ดินดังกล่าว ทั้งนี้ ผู้ร้องเห็นว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้กู้เงินนายกิติ ฯ จริง เพราะไม่ได้มีการแสดงรายการหนี้สินดังกล่าวไว้ในบัญชีที่ยื่นต่อผู้ร้อง

ส่วนผู้ถูกร้องต่อสู้ว่า ที่ดินจำนวน ๓๕ แปลง นั้น ได้ทยอยซื้อตั้งแต่ปี ๒๕๓๕ ได้ยื่นแสดงรายการที่ดินไว้ในบัญชี ฯ มาโดยตลอด แต่พอปี ๒๕๔๒ ประมาณเดือนมิถุนายน หลังจากได้ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ก็ได้โอนที่ดินทั้ง ๓๕ แปลง ใช้นี้ให้แก่ นายกิติ ฯ

ที่เคยกู้ยืมเงินเพื่อนำไปช่วยสนับสนุนการเลือกตั้งแก่นายบุญหลง ถาคำฟู จำนวน ๑๕ ล้านบาท และใช้จ่ายส่วนตัวของผู้ถูกร้อง ๕ ล้านบาท โดยไม่มีสัญญาและดอกเบี้ย และแก่นายบุญหลง ๑ จะไม่ได้รับการเลือกตั้ง ผู้ถูกร้องก็ต้องชำระหนี้ให้นายกิติฯ เมื่อนายกิติฯ ทวงถาม ผู้ถูกร้องไม่มีเงินสดก็เลยต้องโอนขายที่ดิน ๓๕ แปลงดังกล่าวให้กับนายกิติฯ ทั้งนี้ เหตุที่ผู้ถูกร้องไม่ได้ระบुरายการหนี้ ๒๐ ล้านบาทไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ๑ ก็เพราะว่าขณะยืมได้ตกลงว่าจะจ่ายเงินภายหลังจากเลือกตั้งปี ๒๕๓๕ เป็นเวลา ๒ เดือน แต่ก็ไม่ได้จ่ายเงินจนถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๔๒ จึงได้โอนที่ดินชำระหนี้ให้เพราะไม่มีเงินสดจะชำระหนี้ให้และเป็นหนี้ที่ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือ จึงไม่ได้รับรายการไว้ ส่วนการโอนที่ดินก็เป็นการโอนโดยการส่งมอบการครอบครอง และได้เซ็นหลักฐานการโอน พร้อมทั้งมอบหมายให้นายกิติฯ ไปดำเนินการที่อำเภอผาขาว โดยนายกิติฯ เสียค่าธรรมเนียมและค่าภาษีในการโอนเอง

กรณีแสดงรายการหนี้เท็จ จำนวน ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในการยื่นบัญชี ครั้งที่ ๑ วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ และ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และ ครั้งที่ ๓ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๔๐ กรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๐

รายการหนี้ ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท เป็นหนี้ที่มีหลักฐานเป็นหนังสือ ดังนี้

๑. สัญญากู้เงินระหว่างผู้ถูกร้อง (โดยคู่สมรสชื่อคู่แทน) กับนายระวี อุ้นภัทร ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ จำนวนเงิน ๑๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๒. สัญญากู้เงินระหว่างผู้ถูกร้อง (โดยคู่สมรสชื่อคู่แทน) กับนายไพจิตร ก่ออมทรัพย์ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ จำนวน ๑๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ผู้ร้องกล่าวหาว่า พิจารณาจากพยานหลักฐานแล้ว ผู้ให้กู้ยืมทั้ง ๒ ราย ไม่ได้จ่ายเงินตามจำนวนดังกล่าวให้ผู้ถูกร้องจริง และไม่มีการกู้ยืมเงินกันจริง ทั้งนี้ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงเป็นหนังสือในภายหลังยอมรับว่าไม่ได้กู้ยืมจากบุคคลทั้ง ๒ จริง แต่สัญญากู้ยืมเงินนั้นทำขึ้น เนื่องจากระหว่างวันที่ ๓๑ มกราคม ถึงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ ผู้ถูกร้องเสียการพนันกาสิโนมีหนี้ต้องชำระแก่พันตำรวจโท ปกรณ์ เสริมสุวรรณ จำนวน ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท จึงให้นางสุรภัญญา ๑ ไปหาเงินกู้ปรากฏว่า นางสุรภัญญา ๑ นำเงินส่วนตัวที่มีอยู่โดยไม่ได้ให้ผู้ถูกร้องทราบ ไปชำระหนี้แทนให้ แต่อ้างกับผู้ถูกร้องว่าเป็นเงินที่ยืมจากบุคคลอื่นและให้ผู้ถูกร้องทำสัญญากู้ยืมเงินไว้ ผู้ถูกร้องเพิ่งจะทราบเรื่องในภายหลัง ทั้งนี้ นางสุรภัญญา ๑ ก็ให้การยอมรับตามที่ผู้ถูกร้องชี้แจง ซึ่งผู้ร้องเห็นว่า เหตุที่ผู้ถูกร้อง

ต้องแสดงรายการหนี้สินดังกล่าวไว้ในบัญชี ฯ ที่ยื่นต่อผู้ร้อง น่าเชื่อว่าเป็นเพราะเหตุที่ผู้ถูกร้องยื่นบัญชี ฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ป. ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ ในขณะที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี สมัยรัฐบาล นายบรรหาร ศิลปอาชา เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๘ ซึ่งบัญชีดังกล่าว ไม่ต้องเปิดเผยต่อสาธารณชน โดยได้แจ้งมูลค่าทรัพย์สินของผู้ถูกร้องและคู่สมรส รวม ๔๗,๒๔๐,๐๐๐ บาท แต่ในการยื่นบัญชี ฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญนี้ ต้องเปิดเผยต่อสาธารณชน และต้องมีการตรวจสอบ ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งปรากฏว่า ผู้ถูกร้องมีที่ดินเพิ่มขึ้นในชื่อตนเองเป็นที่ดินที่ ตำบลโนนปอแดง อำเภอผาขาว จังหวัดเลย จำนวน ๓๕ แปลง และตำบลเวียงคำ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จำนวน ๑ แปลง และในชื่อนางสุรภักัญญา ฯ ที่ตำบลปางหมอปวง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ๑ แปลง รวม ๓๗ แปลง ราคาขณะได้มาประมาณ ๒๐,๕๗๕,๐๐๐ บาท และเป็นการ ได้มาระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคม ๒๕๓๕ ในขณะที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ดังนั้น เพื่อมิให้รายการทรัพย์สินและหนี้สินที่เปรียบเทียบกับรายได้แล้ว มีกรณีที่น่าสงสัยว่า จะเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือไม่ จึงแสดงหนี้จำนวน ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยขอให้นายระวี ฯ และนายไพจิตร ฯ แสดงตนเป็นเจ้าหนี้ เพื่อให้สาธารณชนและคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการเพิ่มของทรัพย์สินของผู้ถูกร้อง ไม่ได้เพิ่มขึ้นผิดปกติแต่อย่างใด และพิจารณาจากกรณีที่ผู้ถูกร้องและคู่สมรสได้ร่วมกันใช้ชื่อบุคคลอื่น ถือทรัพย์สินแทน รวมทั้งใช้เงินและใช้เช็คของบุคคลอื่นก็เป็นพฤติกรรมเช่นเดียวกัน จึงเชื่อว่าผู้ถูกร้อง และคู่สมรสรู้เรื่องกันเป็นอย่างดี ข้อแก้ตัวของผู้ถูกร้องที่ว่าการทำสัญญากู้ยืมเงินเท่านั้น เป็นการกระทำ ของคู่สมรส จึงฟังไม่ขึ้น

ส่วนผู้ถูกร้องต่อสู่ว่า ผู้ถูกร้องได้เดินทางไปเล่นกาสิโนเมื่อต้นปี ๒๕๔๐ เล่นเสียประมาณ ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และขอร้องให้นางสุรภักัญญา ฯ จัดหาเงินกู้เพื่อใช้หนี้บริษัทตัวแทนกาสิโน คือ บริษัท เสริมสุวรรณ ทราเวล ฯ ซึ่งนางสุรภักัญญา ฯ บอกผู้ถูกร้องว่า ได้ไปติดต่อขอกู้จากนายระวี ฯ และ นายไพจิตร ฯ โดยนำสัญญากู้มาให้ดูและได้นำโฉนดที่ดินวางเป็นประกันไว้กับผู้ให้กู้ และแสดงหลักฐาน การชำระเงินแก่พันตำรวจโท ปกรณ์ ฯ จำนวน ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ด้วย ผู้ถูกร้องจึงเชื่อว่าหนี้จำนวน ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ที่กู้จากนายระวี ฯ และ นายไพจิตร ฯ เป็นหนี้จริง ทั้งๆ ที่จริงแล้วเงินที่ชำระหนี้แก่ พันตำรวจโท ปกรณ์ ฯ เป็นเงินของนางสุรภักัญญา ฯ ที่ได้แอบเก็บไว้โดยไม่ให้ผู้ถูกร้องทราบ แล้วแกล้งทำ หลักฐานกู้ยืมเงินนายระวี ฯ และนายไพจิตร ฯ เพื่อให้ผู้ถูกร้องนำเงินมาชำระคืนแก่นางสุรภักัญญา ฯ

หลังจากที่ผู้ถูกร้องทำสัญญากู้ยืมเงิน ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาทแล้ว ต่อมาผู้ถูกร้องเล่นกาสิโนได้ นางสุรภัญญา ฯ จึงทวงให้ผู้ถูกร้องชำระหนี้ นายระวี ฯ และนายไพจิตร ฯ ผู้ถูกร้องจึงมอบเงินให้ไปชำระหนี้ ทั้งนี้ ในระหว่างที่ยังไม่ได้มีการชำระหนี้ ผู้ถูกร้องได้เคยจ่ายดอกเบี้ยให้แก่นายพันธ์ศักดิ์ วิโรจน์เวชภัณฑ์ ซึ่งแจ้งว่ามาเก็บแทนเจ้าหนี้เป็นจำนวนเงิน ๖๐๐,๐๐๐ บาทด้วย

ประเด็นที่จะต้องพิจารณาและวินิจฉัย

พิเคราะห์คำร้องของผู้ร้อง คำชี้แจงของผู้ถูกร้องประกอบพยานหลักฐานแล้วมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยดังต่อไปนี้

๑. ประเด็นที่หนึ่ง กรณีของผู้ถูกร้องต้องด้วยบังคับแห่งมาตรา ๒๕๕ ของรัฐธรรมนูญหรือไม่ มาตรา ๒๕๕ บัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ...”

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ต้องด้วยบังคับตามมาตรา ๒๕๕ นี้ จะต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ คือ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมืองอื่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ตามที่กฎหมายบัญญัติ และในวันที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบครั้งแรก กรณีเข้ารับตำแหน่งภายใน ๓๐ วัน ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น ยังดำรงตำแหน่งทางการเมืองอยู่

จากข้อเท็จจริง นายรักเกียรติ สุขชนะ ผู้ถูกร้องเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ตามผลของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน มาตรา ๓๑๕ และมาตรา ๓๑๗ โดยถือเอาวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญเป็นวันเริ่มต้นการเข้ารับตำแหน่ง จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ครั้งแรกแห่งการดำรงตำแหน่งดังกล่าว ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ดำรงตำแหน่ง คือวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ทั้งนี้ ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ครั้งแรก เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ จึงถือได้ว่าผู้ถูกร้องซึ่งดำรงตำแหน่งทางการเมืองอยู่ในขณะที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินครั้งแรก ย่อมเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ต้องด้วยบังคับแห่งมาตรา ๒๕๕

ดังนั้น พิจารณาแล้ว เห็นว่าข้อต่อสู้ของผู้ถูกร้องที่ว่าตนมิได้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในขณะที่ผู้ร้องยื่นคดีนี้เข้าสู่การพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญนั้น จึงรับฟังมิได้เนื่องจากการตีความกฎหมายนั้น จะต้องตีความให้กฎหมายมีผลใช้บังคับตามเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้นได้ ซึ่งบทบัญญัติ

ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒ ประกอบกับบทบังคับตามมาตรา ๒๕๕ นั้น มีไว้เพื่อเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยจะตรวจสอบสามครั้ง คือ เมื่อเข้ารับตำแหน่ง เมื่อพ้นจากตำแหน่ง และเมื่อพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี แม้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นจะตายในระหว่างดำรงตำแหน่ง หรือตายก่อนที่ต้องยื่นบัญชี ๑ หลังจากพ้นตำแหน่ง รัฐธรรมนูญยังบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของทายาทที่จะต้องยื่นบัญชี ๑ ที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตายอีกด้วย เช่นนี้ หากจะตีความว่าการยื่นคำร้องตามมาตรา ๒๕๕ จะต้องยื่นขณะที่ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งทางการเมืองอยู่นั้น ย่อมทำให้มาตรา ๒๕๕ นี้ ไม่สามารถใช้บังคับใดๆ ต่อกรณีการไม่ยื่นบัญชี ๑ หรือยื่นบัญชี ๑ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหลังจากพ้นตำแหน่งได้แล้ว ซึ่งเป็นการตีความให้กฎหมายไม่มีผลใช้บังคับขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและหลักกฎหมายทั่วไป

ในประเด็นนี้ พิจารณาแล้ว จึงวินิจฉัยว่า นายรักเกียรติ สุขชนะ ผู้ถูกร้อง เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ต้องด้วยบังคับแห่งมาตรา ๒๕๕ แห่งรัฐธรรมนูญแล้ว

๒. ประเด็นที่สอง ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ หรือไม่

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยสามประเด็น คือ

(๑) ผู้ถูกร้องไม่แสดงรายการทรัพย์สิน ได้แก่เงินฝากของตนเอง และ/หรือคู่สมรสที่อยู่ในชื่อบุคคลอื่น

(๒) ผู้ถูกร้องไม่แสดงรายการทรัพย์สิน ได้แก่ที่ดินของตนเอง โดยทำนิติกรรมอำพรางโอนสิทธิครอบครองไปอยู่ในชื่อของบุคคลอื่น

(๓) แสดงรายการหนี้สินเท็จ จำนวน ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท

กรณีของการไม่แสดงรายการทรัพย์สิน ได้แก่เงินฝากของตนเองนั้น ผู้ร้องกล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องได้เปิดบัญชีเงินฝากธนาคารกรุงไทย ๑ สาขาประดิพัทธ์ ในชื่อของนายพิษณุกร ๑ จำนวนสองบัญชี และในชื่อของนายจิรายุ ๑ สองบัญชี นั้น

ศาลรัฐธรรมนูญมีแนวบรรทัดฐานเกี่ยวกับการพิจารณาว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ๑ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือไม่นั้น พิจารณาได้จากข้อเท็จจริงที่ว่าผู้ถูกร้องรู้ถึงความมีอยู่ของทรัพย์สินหรือหนี้สินที่เป็นปัญหาในคดีนั้นหรือไม่ และเมื่อรู้แล้ว แต่มิได้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบถึงความมีอยู่ของทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น หรือแจ้ง แต่ไม่ตรงกับความเป็นจริงของทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ทั้งนี้ คำว่า “จงใจ” ยังหมายถึงเฉพาะเพียงเจตนาธรรมดาที่พิจารณาเพียงว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรู้หรือไม่รู้ว่า

มีทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวอยู่หรือไม่ โดยผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรัฐสำนักในการกระทำก็พอแล้ว ไม่จำเป็นต้องมีเจตนาพิเศษ ได้แก่การทุจริตหรือการตั้งใจปกปิดโดยมีเหตุจงใจประการใด หรือเพื่อประโยชน์ที่มิชอบ หรือมุ่งประสงค์เพื่อเตรียมการใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาประโยชน์อันมิชอบ หรือเพื่อปกปิดทรัพย์สินที่ได้มาโดยการทุจริตต่อหน้าที่

ดังนั้น ข้อเท็จจริงที่จะพิสูจน์ความจงใจของผู้ถูกร้องนั้น ได้แก่การพิจารณาว่า ผู้ถูกร้องรู้ถึงความมีอยู่ของทรัพย์สิน คือเงินฝากที่เป็นปัญหาตามที่ผู้ร้องกล่าวหาหรือไม่

พิเคราะห์จากข้อเท็จจริงจากคำร้อง คำให้การ ประกอบการสืบพยานแล้ว เห็นว่า

(ก) กรณีบัญชีเงินฝากสองบัญชีในชื่อของนายพิษณุกร ฯ นั้น

ผู้ถูกร้องรับว่าเงินฝากในบัญชีดังกล่าวเป็นของตน โดยนำหลักฐานจากนายพิษณุกร ฯ ไปเปิดบัญชีดังกล่าวไว้ในชื่อของนายพิษณุกร ฯ ทั้งสองบัญชี โดยที่นายพิษณุกร ฯ ยินยอม โดยการจัด การกับเงินฝากในบัญชีดังกล่าวนั้น ผู้ถูกร้องเป็นผู้ดำเนินการ ได้แก่ เป็นผู้ลงนามเบิกถอนเงิน และลงชื่อส่งจ่ายเช็คจากบัญชีดังกล่าวโดยตลอด

จากกรณีดังกล่าวย่อมเห็นได้โดยมิต้องสงสัยว่า ผู้ถูกร้องนั้นรู้แน่นอนว่าตนเองมีเงินฝาก ในบัญชีดังกล่าวอยู่ กล่าวคือ เป็นผู้นำเงินไปฝากไว้ในบัญชีดังกล่าวเอง และเบิกถอนใช้จ่ายเงินในบัญชีนั้น อย่างเป็นเจ้าของเงิน แม้ในภายหลังผู้ถูกร้องจะถอนเงินจากบัญชีไปจนหมดและเหลือจำนวนเงินคงเหลือ เป็นจำนวนเล็กน้อย และการไม่ยื่นแม้จะไม่ได้ทำให้ผู้ถูกร้องได้หรือเสียประโยชน์ก็ตาม แต่การที่ผู้ถูกร้อง รู้อยู่แล้วว่าตนเองมีทรัพย์สิน คือเงินฝาก แต่ก็ได้ไม่ได้แสดงรายการในบัญชี ฯ ที่ยื่นต่อผู้ร้องทั้งสามครั้ง จึงพิจารณาได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจปกปิดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากดังกล่าว

(ข) กรณีบัญชีเงินฝากสองบัญชีในชื่อของนายจิรายุ ฯ นั้น

เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณาแล้ว เห็นว่าทั้งสองบัญชี เป็นกรณีที่ผู้ถูกร้อง เปิดบัญชีเงินฝากทั้งสองบัญชีด้วยเช็คของผู้ถูกร้องเอง แต่มีนายจิรายุ ฯ เป็นเจ้าของบัญชี มีข้อเท็จจริงว่า ในบางกรณี นายจิรายุ ฯ ก็ดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับเงินในบัญชีที่เป็นปัญหาเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกร้อง เช่น การโอนเงินในบัญชีดังกล่าวชำระหนี้ให้แก่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกร้อง เป็นต้น จึงถือได้ว่า ผู้ถูกร้องย่อมรู้แน่นอนถึงเงินส่วนของผู้ถูกร้อง ที่มีอยู่ในบัญชีทั้งสองบัญชีของนายจิรายุ ฯ เมื่อผู้ถูกร้องรู้ถึงข้อเท็จจริง ดังกล่าวแล้ว แต่มิได้แสดงรายการเงินฝากในบัญชีทั้งสองดังกล่าวในการยื่นบัญชีต่อผู้ร้อง ย่อมแสดงให้เห็นว่าผู้ถูกร้องจงใจปกปิดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากดังกล่าว

จากข้อเท็จจริงทั้งสองกรณี ข้อเท็จจริงจึงฟังเป็นที่ยุติว่า ผู้ถูกร้องนั้นจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบ โดยปกปิดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทรัพย์สินเงินฝากของตนที่อยู่ในชื่อของบุคคลอื่น เพียงเท่านี้การกระทำของผู้ถูกร้องนั้นต้องตามมาตรา ๒๕๕ แล้ว ประเด็นที่เกี่ยวกับกรณีไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกร้องหรือคู่สมรสที่อยู่ในชื่อบุคคลอื่น จึงไม่จำต้องวินิจฉัย

สำหรับประเด็นที่ผู้ร้องกล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องไม่แสดงรายการทรัพย์สินเกี่ยวกับที่ดิน จำนวน ๓๕ แปลง ในบัญชี ฯ ที่ผู้ถูกร้องยื่นต่อผู้ร้อง ครั้งที่ ๖ ครั้งที่ ๗ และครั้งที่ ๘ นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ร้องไม่มีหลักฐานที่แน่ชัด และอย่างไรปราศจากข้อสงสัยว่า ผู้ถูกร้องทำนิติกรรมอำพรางในการโอนที่ดินเพื่อใช้หนี้แก่นายกิติ ฯ เพราะมีหลักฐานโอนทางทะเบียนของทางราชการรองรับ ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยในประเด็นนี้ว่า ผู้ถูกร้องมิได้จงใจปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ผู้ร้องทราบ

ในทำนองเดียวกัน ในประเด็นที่ผู้ร้องกล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องจงใจแสดงรายการหนี้สิน จำนวน ๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท อันเป็นเท็จในบัญชีที่ยื่นต่อผู้ร้อง ๓ ครั้ง คือ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๔๐ นั้น พิจารณาแล้ว เห็นว่าผู้ร้องไม่มีหลักฐานที่แน่ชัดและปราศจากข้อสงสัยสนับสนุนข้อกล่าวหา และเห็นว่าข้อต่อสู้ของผู้ถูกร้อง ในประเด็นนี้ฟังขึ้นโดยผู้ถูกร้องอ้างว่า ผู้ถูกร้องไม่รู้มาก่อนว่านางสุรกัญญา คู่สมรสของผู้ถูกร้อง มิได้กู้เงินจำนวนดังกล่าวจากนายระวี ฯ และนายไพจิตร ฯ แต่ใช้เงินของตนเองไปใช้หนี้ให้บริษัท เสริมสุวรรณ ทราเวล โดยทำสัญญาเงินกู้ ๒ ฉบับ เพื่อหลอกผู้ถูกร้องให้ใช้หนี้จำนวนดังกล่าวแก่ผู้ให้กู้เมื่อได้เงินมาในภายหลัง ซึ่งต่อมา ผู้ถูกร้องเล่นกาสิโนได้ จึงมอบเงินให้นางสุรกัญญา ฯ ไปใช้หนี้แก่นายระวี ฯ และนายไพจิตร ฯ ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยในประเด็นนี้ว่า ผู้ถูกร้องมิได้จงใจแจ้งข้อเท็จจริงด้วยข้อความอันเป็นเท็จต่อผู้ร้อง

ประเด็นต่อมาที่ต้องพิจารณา คือ ผู้ถูกร้องต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีตั้งแต่เมื่อใดนั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องจะต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับตั้งแต่วันที่ตรวจพบการกระทำดังกล่าว คือวันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติในการประชุมครั้งที่ ๗๒/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๕ ว่าผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า นายรักเกียรติ สุขชนะ ผู้ถูกร้อง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบด้วย
บทบัญญัติแห่งมาตรา ๒๕๕ ต้องห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลา ๕ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๑๒
กันยายน ๒๕๔๕

ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ